

Ook deze!

In Lukas 19:1-10 vinden wij niet de geschiedenis van Zacheüs, die zich bekeert en in welke geschiedenis dan ook de Heere Jezus voorkomt. Maar wij vinden daar het evangelie van Jezus Christus, in welk evangelie ook Zacheüs voorkomt. Het evangelie van Hem, Die gekomen is om te zoeken en zalig te maken wat verloren was. Zoo is Hij gekomen om Jericho te zoeken en Hij heeft die stad gevonden in Zacheüs, den Tollenaar. Om het duidelijk en onweersprekelijk te toonen hoe waarachtig hij die gansche stad zocht, heeft Hij haar gezocht in haar zwakste schakel. Deze man had nu letterlijk alles tegen: zijn beroep, zijn rijkdom, zijn karakter, ja zelfs zijn figuur, hij was geen sympathieke zondaar, doch een nietig ventje. Onder onze handen verandert hij echter meestal in een heilbegeerig mensch en tegelijk verandert het evangelie van Jezus Christus in de bekeeringsgeschiedenis van Zacheüs. Wij laten een bekeerde voor het minst een ontdekte, Zacheüs in den boom klimmen. Dat is fijn! Nu is de ergernis van het evangelie weg. Als de schare straks murmureert, dat Jezus tot een zondigen man is ingegaan, dan zullen wij hen terecht wijzen: pardon, tot een bekeerden man! Maar dan sta ik ook in Amsterdam machteloos voor de woningblokken, kroegen en publieke huizen, waarin de Zacheüsen van dezen tijd wonen. Ik kijk verdrietig, want de boom is er niet, ga maar door, evangelist! Wij kunnen zoo knap en zoo vroom het evangelie wegpreeken en weg-evangeliseeren! Neen, het wonder van deze geschiedenis zit niet in dat leelijke ventje dat in den boom klimt, maar in den Heiland, Die hem uit den boom roept. Laat ons niet zien op de Zacheüs-gestalte, maar laat ons zien, laat ons de menschen wijzen, op den Heiland Die Zijn eigen welkom medebrengt. (Matthew Henry).

Omdat dit niet de geschiedenis is van Zacheüs die zich bekeert, maar het evangelie van Jezus, Die het verlorene zoekt, daarom is het ook de geschiedenis geworden van Zacheüs die zich bekeert. Er zijn veel geschiedenissen van Zacheüsen die zich bekeeren en waarin ook Jezus voorkomt. Dat zijn lange geschiedenissen van veel vallen en opstaan en van een poover resultaat. Maar het evangelie van Jezus, waarin ook Zacheüs voorkomt, draagt rijke vrucht. Als de Heiland in het huis van den tollenaar is ingekomen, breekt de bekeering van Zacheüs ineens door met onstuimige kracht. Daar zouden op zijn belijdenis wel eenige niet ongegronde aanmerkingen zijn te maken. Hij zegt eenzijdig te veel en anderzijds te weinig. Och, in elke belijdenis van zonde is ook zonde. Het komt mij echter voor dat wij niet zoozeer op de details in zijn belijdenis moeten letten, maar veel meer op het resolute breken met de zonde, dat uit zijn woorden spreekt. Hij zegt als het ware: Heere, ik brek er mee! ik breek er mee! Daarbij valt ons op, hoe zeer de bekeering van Zacheüs een praktische bekeering is geweest. Bij de bekeering strekt het hart zich zoo vaak uit naar dingen, die ver af liggen, naar een pastorie of een zendingsveld. Doch als God ons bekeert, zeggen wij: Heere, ik wil een eerlijke winkelier zijn. Ik wil alles aan den Steun opgeven, wat ik bijverdien. Ik zal naar mijn familie toegaan, waar ik al jaren ruzie mede heb en ik zal mij met hen verzoenen. Zoo wil de Heere het.

Er staan in den Bijbel praktische dingen. Weest **HAASTELIJK WELGEZIND** jegens uw wederpartij! Ook hierin heeft Zacheüs zich gehaast, omdat de Heilige Geest hem haastte tot bekeering. Als wij ons zoo haasten, zal de Heere ons zegenen en onzen weg voorspoedig maken.

Er is een eigenaardige fout in onze prediking, waarvoor onze oogen wel eens mogen opengaan. Wij plaatsen maar al te veel de bekeering VOOR de roeping. Daarmede is de prediking onvruchtbaar geworden en Gode zij dank, als zulk een prediking onvruchtbaar is! Want het is een evangelie van den mensch. Het keert de gezegende waarheid om en leert een weg van den mensch naar God, inplaats van den weg van God naar den mensch. Laat ons die boomen van Zacheüs omhouwen en laat ons prediken Christus, Die het verlorene zoekt. God zal ons nog verbaasd doen staan over de vruchten. Verbroken door zoo menig blijk van Zijn heerlijk koninkrijk, zullen wij danken en roemen: **OOK DEZE EEN ZOON VAN ABRAHAM!**

N. B.

Ten derde, opdat wij de aanbidding van God niet naar eenige plaats of zaak, richten, tegen Zijn bevel⁴⁾.

242. Welke is de eerste bede?

UW NAAM WORDE GEHEILIGD.

4) ne adorationem Dei ad locum aut rem ulla dirigamus, praeter ipsius mandatum.

520 mille en het werd door de kortingen 466 mille.

Doch de crisismaatregelen hielpen de kerken niet af van het grondprobleem, gelijk men dat ook niet van crisismaatregelen verwachten mag. Zonder de crisis was het probleem evengoed ontstaan. En bij een tractementenbestand, gelijk dit voor de crisis was ontstaan en zonder crisis ware bestendig, zou men nog heel andere cijfers dan de tegenwoordige te hooren hebben gekregen. De tractementen vormen immers de basis der pensioenberekening.

Zoodra men in het verleden den groei der lasten ging gevoelen of ook maar vermoeden, heeft men gezocht naar een regeling der financiering, die de bezwaren dragelijker maken zou.

De synode van Utrecht 1905 zette de plaatselijke kerken op treffelijke wijze voor hun roeping. Zij zijn verantwoordelijk voor de pensioenen.

Prof. Rutgers gaf op een schitterende manier de lijnen aan, waarlangs men moest werken om de plaatselijke kerken hun roeping te doen gevoelen en haar toch kon steunen bij de vervulling er van. Het valt immers meer dan eens voor, dat een kerk niet bij machte is om behalve een tractement voor den dienstdoenden predikant het pensioen voor één, soms meer emeriti of weduwen op te brengen. Deze machteloosheid ontstaat echter geen moment van de schuldige roeping om voor het bedoelde pensioen te zorgen. De zelf onmachtige kerk mag in dit geval een beroep doen op de zusterkerken. In Friesland-Noord houdt men zich tot nog toe steeds aan de door Prof. Rutgers ontworpen regeling, voor onderling hulpbetoon.

Elders week men van 1905 in dit opzicht eenigszins af; de onderlinge verzekering, gelijk het heet, kwam in zwang — ze was reeds vóór 1905 bepleit — en werd in 1923 gesanctioneerd, hoewel beperkt tot de provinciale ressorten. Er is een sterk streven naar tot een landelijke uit te breiden.

Maar ook bij de uiterste perfectie der financieringsmaatregelen blijven de noodige bedragen onveranderd. En deze bedragen en de maatstaven hunner berekening vormen ons onderwerp.

Terloops veroorloven we ons echter een opmerking over de bestaande regelingen.

Die van de onderlinge verzekering wordt nog altijd gedrukt door het bezwaar, dat de kleinere kerken en vooral de kleinste, de zgn. kandidaatskerken, door haar gedwongen worden een zwaren last te dragen ten bate der groote kerken.

Bij deze onderlinge verzekering toch komt een groep van kerken, in het ressort eener particuliere synode, overeen om gezamenlijk de som hunner pensioenen te betalen. Ieder jaar wordt het noodige bedrag berekend en omgeslagen over de kerken, die een predikant hebben of in hun vacature beroepen. De grondslag voor den omslag wordt gemeenlijk — zoo niet uitsluitend — gevormd door het bedrag van het tractement. Iedere kerk draagt een gelijk percentage van het tractement bij.

Deze regeling heeft psychologisch het voordeel van iedere verzekering. Ze mag geacht worden te rekenen met den regel: draagt elkanders lasten; doch tevens verchaft zij den lastdragers zekere rechten. Zoet is de droom van het recht op een voldoende uitkeering uit de gezamenlijke kas, wanneer de loop der feiten het noodig maakt.

Maar deze verzekering is in den grond toch een wonderlijke, omdat zij bij de vaststelling harer om-slagen of premies volstrekt geen rekening houdt met het risico-element. De moderne verzekering is op de wijskundige risicoberekening gebaseerd; zij bevredigt op deze wijze het rechtgevoel zooveel doenlijk. Maar de kerkelijke zgn. onderlinge verzekering weet van een risico-berekening niets; zij stelt slechts een uitkeering in zicht zonder dat gevraagd wordt of er bij de premie-betalende deelhebbers ooit een redelijke kans bestaat op behoefte aan deze uitkeering. Of een kerk een predikant heeft van hoogen leeftijd of die nog jong van jaren is; of hij een of geen vrouw heeft getrouwd; of zijn vrouw jong of oud is; of hij al of niet met kinderen gezegend is — het maakt alles niets uit... voor den omslag, die zijn kerk heeft te betalen. Het is natuurlijk wel van belang voor de vraag, of zijn kerk door wat hem overkomen kan, voor groote of kleine of geen uitgaven zal worden gesteld.

Het sterkst spreekt dit voor de zgn. kandidaatskerken. Hun risico is, dooreen genomen, van alle kerken het kleinste. Hun draagvermogen eveneens. En toch hebben zij op gelijken grondslag als de kerken met veel meer vermogen te betalen. In den regel hangen juist bij deze kerken de budgetten voor den eeredienst volmaakt samen met de som van het tractement. Belangrijke bedragen voor rente en aflossing, voor schoonmaak en onderhoud, voor licht en vuur, voor het algemeene kerkelijk samenleven hebben deze kerkjes in den regel niet op te brengen. Het eeredienst-budget is vrijwel identiek met het inkomen van den predikant. Vroeger werd de vacature gebruikt om den gebouwen eens een goede beurt te geven. In sommige streken van ons land noemt men de vaste bijdragen voor den eeredienst dan ook karakteristiek: domineesgeld. In deze kerken beteekent iedere verzwaaring der lasten praktisch tractementsverlaging; er is maar één bezuinigingsobject in de doorgaans voorbeeldig offervaardige gemeente: dat is het tractement. Of ronduit gezegd: dat is bij den jongen dominee, wiens gezin groeit in tal en last, de vulling van zijn boekenkast.

Deze kandidaatskerken nu hebben van alle gemeenten het geringste risico; en evenwel nochtans betalen zij maar weinig premie minder dan de sterkere kerken.

Het onderling hulpbetoon, hierboven aangeduid, is met een dergelijk bezwaar niet belast. Het pretendeert niet een verzekering te zijn. Dus kan het den risico-factor buiten beschouwing laten. Voorts rust het heel en al op het in rekening brengen der draagkracht onderling der kerken. In zooverre als het bovendien nog duidelijker de verantwoordelijkheid der plaatselijke kerken tot uitdrukking brengt, is het mede verkieslijk boven de onderlinge verzekeringen, naar 't oordeel van een klein, klein aantal menschen.

Dit hulpbetoon als financieringsregeling leverde echter wel een bezwaar op, dat we niet verzuigen willen. De zusterkerken moeten n.l. bij dit hulpbetoon hun bijdragen geven voor de pensioenen der gemeenten, die deze zelf niet geheel kunnen bekostigen, zonder dat zij eenige zeggenschap hebben over de bedragen, die per saldo als pensioenen worden uitgekeerd, wanneer deze sommen maar niet de in 1905 etc. aanbevolene overschrijden. Zoolang de evenredigheid van tractement en pensioen blijft bestaan bepaalt de plaatselijke kerk niet alleen het tractement, maar eveneens het pensioen. Dit behoort ook tot de competentie der plaatselijke kerk. Doch het is niet geheel billijk, dat de zusterkerken verplicht worden mede te betalen aan pensioenen, wier bedrag volkomen buiten hun bemoeiing om gaat. Dit bezwaar vervalt zoodra men de berekening der pensioenen losmaakt van het tractementsbedrag, gelijk wij willen.

Ook andere financieringsregelingen zijn bezwaarlijk. Zoo die van het onderbrengen van den ganschen last bij een „echte” verzekering. Deskundigen zeggen, dat het niet kan. Het laat zich voor leken op dit gebied begrijpen, wanneer men zich herinnert, dat de totaal-som der heden noodige bedragen zoo groot is, dat, berekend naar een rente van 4 %, voor hun uitkeering een kapitaal noodig is van 13 miljoen. De synode van Amsterdam 1936 ried dan ook dezen weg af, om praktische redenen. Evenals zij laten wij de kerkrechtelijke zijde van het vraagstuk buiten beschouwing.

Dat doen we ook bij een gedachte, die in de gemeente nog al eens geopperd wordt: laat de predikanten zelf door een pensioenstorting de kosten geheel of gedeeltelijk betalen! Wie hierop nader wil ingaan, moet eigenlijk de heele zaak van het predikantstractement bekijken. Wij volstaan nu met de opmerking, dat een pensioenstorting door de predikanten praktisch tot niets anders zou leiden dan tot armoede-lijden in vele pastorieën — wat niemand wil — of tot tractements-verhooging, die een verzwaring zou zijn der lasten van de kerken, die juist verlichting behoeven.

Als gezegd, men zoekt de oplossing niet in de perfectie van de tegenwoordige financieringsmaatregelen, noch in een experiment met andere dito, maar in de berekening der pensioenen, en in het langer en moeilijker maken van den weg, die naar de emeriteering leidt.

Wij zouden wenschen:

1. dat emeriteering alleen geschiedt bij gebleken onbekwaamheid;
2. dat gelijke pensioenen worden vastgesteld voor alle emeriti-predikanten, predikantsweduwen en -weezen, waarbij eventuele toeslagen ter beoordeeling en ten laste van de plaatselijke kerken blijven;
3. dat uitkeering van het pensioen alleen geschiedt naarmate de betrokken personen het behoeven voor hun levensonderhoud.

En wij meenen, dat een regeling in dezen geest meer in overeenstemming is met de letter van art. 13.

Dat art. spreekt niet van zeventig-jarigen leeftijd of van veertig dienstjaren; het handelt niet van evenredigheid van genoten tractement en pensioenbedrag; het rekent niet met dienstjaren.

Het luidt als volgt:

Zoo het geschiedt dat eenige Diennars door ouderdom, ziekte of anderszins onbekwaam worden tot uitoefening huns dienstes, zoo zullen zij nochtans des-niettemin de eere en den naam eens Dienaars behouden, en van de Kerk, die zij gedient hebben, eerlijk in hunne nooddrift (gelijk ook de weduwen en weezen der Dienaren in 't gemeen) verzorgd worden.

W.

R. S.

De Groote Catechismus van Zacharias Ursinus. (XXV.)

239. Waarom noemen wij God VADER?

Opdat wij, door te bedenken, dat wij door God tot Zijn kinderen zijn aangenomen, omdat wij leden van Christus zijn, Hem niet alleen door Christus zullen aanroepen, maar ook vast vertrouwen, dat wij door Hem als door een goedgunstig Vader verhoord worden.

240. Waarom zeggen wij ONZE (Vader)?

Ten eerste, opdat wij bedenken, dat wij niet slechts voor onszelf, maar ook voor de overige menschen moeten bidden; bovenal voor hen, die met ons leden zijn van één lichaam van Christus, en kinderen van denzelfden Vader in de hemelen.

Ten tweede, opdat wij des te vermeteler zullen bidden, door te bedenken, dat de geheele Kerk der heiligen en Christus Zelf, de Eerstgeborene onder Zijn broederen, met ons bidden.

241. Waarom wordt er bijgevoegd, DIE IN DE HEMELN ZIJT?

Ten eerste, opdat wij niet aardsch of vleeschelijk van God denken, maar weten, dat Zijn majesteit zóódanig is, dat wij haar noch met onze zinnen noch met onze ziel bevatten kunnen.

Ten tweede, opdat wij (indachtig dat onze God hemel en aarde beheerscht, overal tegenwoordig is, verhoort en helpt, die Hem aanroepen), Hem met vreeze en vertrouwen zullen aanspreken.